

eneste, og det ligger i Forholdenes Natur; den ligger inde i Landet og danner ligesom Centrum for en hel Række af Fæstninger; men mange andre Hovedsteder have store, endog meget store militære Etablissementer, uden at have Fæstningsværker. Gaa vi Europas Hovedsteder igennem, finde vi ikke mange Fæstninger; jeg skal imidlertid ikke begynde Vandringen, Enhver kan selv gjøre den. Det er nemlig den store Fare ved en befæstet Hovedstad, navnlig en Hovedstad, som er saa usforholdsmæssig stor som Kjøbenhavn, at man opgiver at vedligeholde Forbindelsen i den Grad, hvorom her er Tale. Vi skulle naturligvis søge at holde Forbindelsen vedlige, og ved det System bliver tillige Forsvaret meget billigere; man behøver da heller ikke at yde saa store Summer til Flaaden, idet da en Del af dens Opgave falder bort. Flaaden vil jo altid faae sin store Betydning, dels ved at sikke mod Landgang, dels ved at forstyrre Fjendens Transporter, og naar Fjenden har befat en Del af Landet, ved at hjælpe til ved Landgang paa sine Steder; men den store Opgave, som er den, at sikke Forbindelsen ved Storebelt eller mellem det østlige og vestlige Danmark, vil kunne indskrænkes i meget høi Grad, og Støttepunktet ved Aggersøfunden vil ligeledes af samme Grund falde bort. Et lille Skridt ere vi ganske vist komne videre fra tidligere Forhandlinger, der ere førte her, naar Ministeren gaar ind paa et Støttepunkt i Sjælland; men jeg kan ikke være enig med den ærede Minister, naar han vil lægge det saa sydligt som Helgenæs. Naar man ønsker Helgenæs, ser man igjen den kjøbenhavnske Række ligge bag ved, det er navnlig for at overføre Tropper til Sjælland og Kjøbenhavn. Alt, hvad der ligger Nord for det Støttepunkt, man lægger i Sjælland, vil være dødt Land, og den eneste betydelige Forsvarslinie, vi have i Sjælland, er jo, som bekendt, Limfjorden. Naturligvis bør vi gjøre Modstand tidligere, men Støttepunktet maa, efter min Mening, nødvendigvis ligge Nord for Limfjorden. Ved at omtale disse almindelige Grundfæstninger, kommer jeg til at mindes en Uttring, der er falden i det andet Thing for tre Aar siden, da Forsvarssagen var meget stærkt under Forhandling. Det var det nuværende første kongevalgte Medlem (Andrø), der udtalte den den 23de Februar 1876. Jeg har ikke hans Uttringer ved Haanden, og jeg skal derfor ikke oplæse dem; men jeg har saa lidt høvet ved dem, fordi de forekomme mig at være en saa kort, klar og sammentrængt Fremstilling af, at det nuværende System er det eneste fornuftige og ogsaa i politisk Henseende rigtige, at jeg ganske kort skal meddele, hvad de gaa ud paa. Det er nemlig derpaa, at, hvad enten Forsvaret kan være længe eller kort, hvad enten det kan gjøres saa eller saa stærkt, saa bør det være Hovedbetingelsen, at ingen Hovedlandsdel ligger forsvarsløs, og det er jo netop det, som det nye System, som vi nu

atter for syvende Gang skulle kæmpe imod, gaar ud paa, nemlig at lade $\frac{3}{5}$ af Landet være saa godt som forsvarsløst. Det forekommer mig ikke, at vi kunne forsvare lige overfor Indbyggerne Best for Storebelt ikke at gjøre mere Modstand i det Dieblit, en Fjende vil overfalde os. Jeg vil atter gaa ud fra det for os uheldigste Tilfælde, og deri er jeg enig med den ærede Minister — maaske ikke saa enig med min ærede Sidemand tilhøire (Bojfen) — at vi bør gaa ud fra, at, kunne vi værge os for det, kunne vi ogsaa gjøre det i alle andre Tilfælde. Jeg gaar altsaa ud fra, at vi staa ligeoverfor vor farligste Modstander, og at han netop havde det Maal at bemægtige sig de $\frac{3}{5}$, som ligge Best for Storebelt, saa er det dog en ganske mærkbar Forsvarsplan at lade dem ligge aabne (Ufbrydelse af N. P. Jensen). Det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen) nøder mig til at fortsætte, jeg ønskede ellers nu at slutte. Det ærede Medlem siger, at Fjenden gaar til Kjøbenhavn for at tage det Andet. Det er nu for det Første ikke saa let at gaa til Kjøbenhavn som at gaa op i Sjælland, og for det Andet vil jeg bruge denne Ufbrydelse til at indbegaa en Misforstaaelse, nemlig den, at vi, som ere Modstandere af Kjøbenhavns Befæstning, overhovedet ikke ville have, at Kjøbenhavn skal forsvares. Det ville vi ganske vist have, men paa samme Maade, som man i 1866 — 67 vilde have Kjøbenhavn forsvaret, og som det staar tydeligt udtalt i Forsvarskommissionens Betænkning, nemlig at Forsvaret for Kjøbenhavn ydes bedst i aaben Mark udenfor Kjøbenhavn. Naturligvis er der ogsaa Tale om Kjøbenhavns Forsvar fra Søfiden; men i den Henseende tror jeg, at et Søforsvar som det, der er Tale om at yde for Dieblittet, er værre end Intet. Enten — Eller; enten skal Kjøbenhavn klædes i Pantser og Plader, saa at det gjøres til saagodt som en uindtagelig Fæstning; det er muligt — om det er finantstelt muligt, betvivler jeg, men positivt muligt er det naturligvis, naar man har de tilstrækkelige Midler; men det er en Opgave, som jeg tror, er meget for stor for os — eller kan man ikke løse denne Opgave fuldstændig — og det tror jeg ikke, at man nogen sinde kan — saa skal man ikke indlade sig paa den, thi saa er Kjøbenhavn bedre betrygget ved at være en aaben By. Saa galt som det gif Hamborg 1813, da Marschal Davoust brandskattede og plagede denne By, saa galt kan det neppe gaa nogen aaben By nutiltdags; thi det var en saadan Skændsel for den Mand, der udførte det, og satte en saadan Mrt paa ham, at jeg betvivler, at man i vore Dage vilde kunne gjøre noget lignende. Sjørrigt vil jeg kun gjøre opmærksom paa, at Kjøbenhavn forsvares indirekte meget lettere haade tillands og tilvands. Kjøbenhavn ligger paa et saadant Terrainaffnit,